

*До спеціалізованої вченої ради К 26.503.01
у Науково-дослідному інституті
публічного права за адресою:
03035, м. Київ, вул. Георгія Кірпи, 2 А.*

ВІДГУК

офіційного опонента – доктора юридичних наук, доцента Дрозда Олексія Юрійовича на дисертацію Жуковської Людмили Аркадіївни «Адміністративно-правові засади діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні», подану на здобуття наукового ступеня кандидат юридичних наук за спеціальністю 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право

Актуальність теми дисертаційного дослідження

Розбудова в Україні громадського суспільства можлива лише шляхом формування демократичних, ринкових перетворень на основі посилення дієвості механізмів реалізації і гарантування системи адміністративно-правового забезпечення протидії корупції в Україні.

Актуальність обраного дисертантом напрямку наукового дослідження обумовлюється низкою теоретичних і практичних аргументів. Сьогодні Україна опинилася в ситуації, що характеризується різноманітністю й різнонаправленістю дії факторів, що безпосередньо або опосередковано впливають на її соціально-економічний стан. Корупція глибоко проникла в державний апарат, а громадяни й громадські інститути не спроможна належним чином протидіяти їй. Корумповані відносини все більше витісняють правові етичні відносини між людьми, із аномалії поступово перетворюються у норму поведінки. Тому сьогодні питання ставиться так: або ми приборкаємо корупцію, реформуємо країну, або ж про перспективи розвитку України як суверенної, демократичної, правової, соціальної держави поки що можна не говорити.

Дисертаційна робота Жуковської Людмили Аркадіївни «Адміністративно-правові засади діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні» присвячена надто важливій, актуальній і водночас досить складній проблемі, яка потребує не тільки наукового обґрунтування шляхів вирішення цих питань, але й політичних, соціальних, економічних, управлінських рішень та нормативно-правового їх вирішення.

Виходячи із зазначеного та інших обставин, враховуючи стійку тенденцію на зростання корупції в Україні та поширення її фактично у всіх сферах життєдіяльності суспільства, а також необхідність більш поглибленого теоретичного дослідження нових форм проявів цього негативного явища з врахуванням соціально-економічного і політичного процесів у суспільстві, визначення причин низьких результатів діяльності органів державної влади у протидії корупції та з урахуванням прийнятої цілої низки нового антикорупційного законодавства, формування нової системи спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні не виникає жодного сумніву, що дисертаційна робота Жуковської Л.А. є актуальною і має важливе теоретичне та практичне значення, що сприятиме розробці системного механізму запобігання і протидії корупції в Україні.

***Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і
рекомендацій, сформульованих у дисертації***

У рецензованій роботі комплексно використовувалися сучасні підходи та методи наукового пізнання, що забезпечило належний рівень обґрунтованості запропонованих висновків. Крім того, ґрунтовність теоретичних положень дослідження забезпечується проведенням значних узагальнень джерельної бази, зокрема використанням широкого спектру вітчизняної та зарубіжної наукової літератури, статистичних даних, нормативної бази, інформаційних матеріалів.

Репрезентативність емпіричної бази дослідження, яку становлять 350 джерел, свідчить про широту наукового опрацювання, ґрунтовний підхід автора, його прагнення врахувати і загальновідомі і найновіші напрацювання попередників.

Структура дисертації є логічною, розділи та підрозділи розміщені послідовно, що дозволило автору поступово розкрити своє бачення проблематики, переходити від аналізу існуючих сентенцій до власних підходів та пропозицій в рамках окремої теми.

Робота Жуковської Л.А. «Адміністративно-правові засади діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні» складається з трьох розділів, у яких здійснено теоретико-правову характеристику діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні, розкрито особливості такої діяльності, розглянуто функціональне призначення, компетенцію та повноваження таких органів державної влади, висвітлено форми та методи діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні, проаналізовано зарубіжний досвід діяльності органів державної влади у сфері протидії корупції, а також виділено сучасні проблеми діяльності таких суб'єктів та запропоновано напрями удосконалення боротьби з цим негативним явищем з використанням зарубіжного досвіду.

Отримані наукові результати достатньо аргументовані, ґрунтуються на опрацюванні й критичному аналізі праць вітчизняних та зарубіжних вчених, нормативно-правової бази та статистичної інформації. На наш погляд, заслуговує схвалення структура роботи та логічна взаємопов'язаність усіх трьох розділів дослідження, опрацювання значного обсягу літературних джерел та аналітичного матеріалу, використання широкого спектру загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, що суттєво підвищує рівень обґрунтованості й достовірності одержаних результатів.

Достовірність положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації підтверджується недостатньою розробленістю на теоретичному рівні проблематики адміністративно-правових засад діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні, наявністю правових прогалин та колізій у відповідних нормах національного законодавства. Наукові положення та висновки дисертаційної роботи належним чином обґрунтовані і аргументовані. Здобувач вміло полемізує щодо дискусійних питань, докладно аргументує свою точку зору у вибраній тематиці.

З урахуванням вищезазначеного, наукові положення та висновки дисертації слід вважати достовірними та належним чином обґрунтованими.

Наукова новизна одержаних результатів

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що автор комплексно, з використанням сучасних методів пізнання, урахуванням новітніх досягнень юридичної науки дослідив проблематику адміністративно-правових засад діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні. Наукова новизна одержаних результатів конкретизується в положеннях, що виносяться на захист.

Автором сформульовано ряд положень та висновків, що становлять інтерес для адміністративно-правової науки. Зокрема, аспірантом проаналізовано особливості діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні та запропоновано створити нову інституційну модель спеціально уповноважених суб'єктів по протидії корупції; запропоновано доповнити ч. 1 ст. 285 КУпАП положенням щодо направлення судами копії постанови для органу державної влади, що склав протокол про адміністративне правопорушення та запропоновано зобов'язати НАЗК та НАБУ щоквартально звітувати перед громадськістю про результати боротьби з корупцією, при цьому в основі звіту має бути інформація про

кількість притягнених осіб до кримінальної та адміністративної відповідальності, а не кількість внесених кримінальних проваджень та складених протоколів про адміністративні правопорушення. Крім того, у роботі удосконалено класифікацію функцій спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції через співвідношення понять «функції держави», «функції управління», «функції органів публічної влади»; аргументацію компетенції спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції через аналіз її складові: мета, завдання, предмет відання та адміністративні повноваження; наукові підходи до визначення теоретико-методологічних положень щодо оцінювання ефективності діяльності спеціально уповноважених запобіганню та протидії корупції спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції в Україні. В дисертації дістали подальшого розвитку визначення змісту форм та методів діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні; теоретичні положення щодо удосконалення взаємодії спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції з громадськістю; обґрунтування необхідності надання повноважень НАБУ складати протоколи про адміністративні правопорушення за статтями 172-4–172-9, 172-9-1, 172-9-2, 184-1, 185-4, 185-6, 185-13, 212-15, 212-21 КУпАП.

Все це у поєднанні з іншими положеннями наукової новизни обумовлює високий рівень наукової новизни дослідження Жуковської Л.А. «Адміністративно-правові засади діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні».

Практичне значення результатів дослідження

Практичне значення результатів дослідження полягає в тому, що вони становлять і науково-теоретичний, і практичний інтерес, а саме – можуть бути використані: у науково-дослідній сфері, у сфері правотворчості, у навчальному процесу, у правозастосовній діяльності. Висновки, отримані

автором, вже використані у певних сферах, про що свідчать наявні акти про впровадження одержаних у ході дослідження результатів.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Поряд з викладеним, в рецензованій дисертації є положення, які сприймаються неоднозначно, видаються суперечливими або потребують додаткового обґрунтування.

1. У розділі 2 автор детально приділяє увагу функціям, компетенції, формам та методам діяльності діючої системи спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні. Поряд з цим у підрозділі 3.2. автор пропонує створення нової системи спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні. Робота автора виграла б, якби автор розкрив основні функції, компетенцію, форми та методи діяльності запропонованих органів державної влади із врахуванням тих змін до чинного законодавства, що пропонуються.

2. У підрозділі 3.2 автор пропонує надати Національному агентству з питань запобігання корупції та Національному антикорупційному бюро України достатню автономію, щоб ці органи державної влади були незалежними від жодного політичного чи будь-якого іншого неналежного втручання в їхню діяльність, безсторонніми та об'єктивними у своїх рішеннях. Крім того, автор пропонує закріпити на законодавчому рівні здійснення нагляду за діяльністю цих органів не лише кількома державними інституціями (Президент України, Верховна Рада, Кабінет Міністрів України), але і громадськістю. Поряд з цим, автор не зазначає яким шляхом необхідно впроваджувати ці положення, які недоліки існуючого нагляду необхідно усувати, які прогалини необхідно вдосконалити. Сьогодні в Україні існують уже громадські ради, що здійснюють нагляд за діяльністю органів державної влади, наприклад, Рада громадського контролю при Національному антикорупційному бюро України.

3. Здійснюючи аналіз особливостей взаємодії спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні (п. 3.3) автор зазначає, що відсутність дієвої взаємодії між собою, оприлюдненні у засобах масової інформації факти щодо протистояння НАБУ, НАЗК та САП підтверджують необхідність удосконалення взаємодії між такими органами в цілому. Однак не зовсім є зрозумілою позиція автора відносно змін, які необхідно здійснити для регулювання взаємодії діяльності між такими органами державної влади.

4. Потребує уточнення думки автора щодо закріплення координації у сфері реалізації антикорупційної політики за Національним агентством з питань запобігання корупції.

5. Потребує додаткової аргументації позиція автора щодо необхідності посилення ролі Спеціалізованої антикорупційної прокуратури як інституту контролю та закріплення прав і обов'язків щодо контролю за діяльністю органів досудового розслідування та здійснення контролю у провадженнях по справах про адміністративні правопорушення.

Наведені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації, яка носить самостійний і творчий характер, має наукову і практичну цінність. Наявність дискусійних питань, насамперед, характеризує складність і актуальність досліджуваної теми та власний підхід до її розгляду дисертантом.

На підставі викладеного можна робити висновок, що дисертація Жуковської Людмили Аркадіївни на тему «Адміністративно-правові засади діяльності спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції в Україні» є завершеною самостійною науково-дослідною працею, в якій отримано ряд нових науково обґрунтованих результатів, що в сукупності вирішують важливе наукове завдання і мають значення для подальшого розвитку науки адміністративного права.

Дисертаційна робота повністю відповідає вимогам постанови Кабінету Міністрів України «Про порядок присудження наукових ступенів» від 24 липня 2013 року № 567, а її автор – Жуковська Людмила Аркадіївна заслуговує присудженню наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07- адміністративне право і процес, фінансове право, інформаційне право.

ОФІЦІЙНИЙ ОПОНЕНТ:

начальник відділу
докторантури та ад'юнктури
Національної академії внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, доцент

Олексій ДРОЗД